

az Alkotmánybíróság részére
Budapest

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 11/1712-0/2018	
Érkezett: 2018 NOV 21.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 2 db	<i>du</i>

Alulírott országgyűlési képviselők (kapcsolattartó: Zsiga-Kárpát Dániel, értesítési cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 24. § (1) bekezdése alapján kezdeményezzük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az Országgyűlés által 2018. október 16-án módosított, a lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény (a továbbiakban Ltp.tv.) 22. § (1) bekezdése, 24/A. §-a és 29. §-a ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, M) cikk (1)-(2) bekezdéseivel, Q) cikk (2)-(3) bekezdéseivel, R) cikk (1)-(2) bekezdéseivel, T) cikk (3) bekezdésével, I. cikk (3) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1)-(2) bekezdéseivel, XIX. cikk (1)-(2) bekezdéseivel, valamint a XIX. cikk (4) bekezdésével és a XXII. cikk (1) bekezdésével, ezért azokat a hatálybalépésükre visszamenőlegesen semmisítse meg.

1.1.

Az Ltp.tv. 22. § (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„22. § (1) Az állami támogatás éves mértéke a lakás-előtakarékoskodó által az adott megtakarítási évben a lakástakarékpénztárnál az adott szerződés alapján betétként elhelyezett összeg harminc százaléka, legfeljebb azonban megtakarítási évenként hetvenkétezer forint. A támogatás mértékének és felső határának módosítása a már megkötött szerződéseket - a lakás-előtakarékossági szerződés megtakarítási idejének 29. § szerinti meghosszabbítását kivéve - nem érinti.”

Az Ltp.tv. 24/A. §-a a következőket mondja ki:

„24/A. § A lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXIII. törvény hatálybalépését követően kötött lakás-előtakarékossági szerződés esetében a lakás-előtakarékoskodót a 21. § szerinti állami támogatás nem illeti meg.”

Az Ltp.tv. 29. §-a a következőket mondja ki:

„29. § A lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXIII. törvény hatálybalépését megelőzően kötött lakás-előtakarékossági szerződés megtakarítási idejének meghosszabbítása esetén a 21. § szerinti állami támogatás a meghosszabbított megtakarítási időre nem illeti meg a lakás-előtakarékoskodót, az állami támogatás ezen meghosszabbított megtakarítási időre nem igényelhető.”

1.2.

A fentiek alaptörvény-ellenességének alátámasztásához a következő alaptörvényi rendelkezések vizsgálata elengedhetetlen:

B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

M) cikk (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

R) cikk (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

T) cikk (3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.

Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XIX. cikk (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.

XXII. cikk (1) Az állam jogi védelemben részesíti az otthont. Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

2. A Ltp.tv. álláspontunk szerint közjogilag érvénytelen.

2.1.

A törvénymódosítás során alkotmányossági kérdésként megjelenő eljárásjogi problémák merültek fel.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata alapján az eljárásjogi garanciák megléte kiemelt szerephez juthat egy jogszabály alkotmányosságának vizsgálatakor. Már a 11/1992. (III. 5.) AB határozat is kifejtette: *„A jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás.”* Az eljárásjogi garanciák védelmét erősíti meg a 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, amely szerint: *„Az alkotmányos jogállamban egyszer már elfogadott értékek, elvek, garanciák, követelmények szintjei nem csökkenhetnek, és azok érvényesülésének a megkövetelése sem veszíthet szigorából. Az alkotmányos jogállam egyik konstans követelménye az, hogy a jogszabályok az Alaptörvényben szabályozott eljárási rendben szülessenek meg. [...] A közjogi érvényességhez szükséges Alaptörvényben előírt formai (eljárási) szabályok maradéktalan betartása az alkotmányozó hatalomként eljáró Országgyűlésre is kötelező.”* A 44/2012. (XII. 20.) AB határozat a kérdés kapcsán kitért arra is, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisíthet egy jogszabályt a jogalkotási eljárás szabályainak megszegésére hivatkozva, azonban minden esetben egyedi mérlegelést kíván annak eldöntése, hogy az eljárási szabálytalanság sajátosságai, illetőleg súlya megköveteli-e ezt. A 6/2013. (III. 1.) AB határozat kimondta: *„A Házszabály garanciális rendelkezéseit mellőző, megsértő törvényhozási eljárás alkalmas arra, hogy az egyébként törvényesen kialakult országgyűlési többség döntésének a legitimitását is aláássa; sőt, rendszeres előfordulása magának a parlamentarizmusnak az intézményét is leértékeli. Ezért a Házszabály lényeges rendelkezésével ellentétesen megalkotott törvény sérti az Alaptörvény B) cikk*

(1) bekezdését, 4. cikk (1) bekezdését és 5. cikk (7) bekezdését, közjogilag érvénytelen, ami alapot ad a törvény – ha ez a jogbiztonság súlyos sérelmét nem okozza, akár a kihirdetése napjára történő visszamenőleges hatályú – megsemmisítésére.” Az Alkotmánybíróság 6/2013. (III. 1.) AB határozatából kiindulva tehát az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) szabályainak – mint például jelen esetben a kivételes eljárásra vonatkozó rendelkezések - megsértése miatt is kimondható az így létrejött jogszabály alaptörvény-ellenessége. A 45/2007. (VI. 27.) AB határozat és a 2/2002. (I. 25.) AB határozat a jogalkotásról szóló törvény rendelkezéseivel kapcsolatban is hasonló következtetésre jutott: „Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe foglalt jogállamiságból eredő jogbiztonság védelme érdekében, illetve más alkotmányos rendelkezések alapján (lásd pl. a jogforrási hierarchiára vonatkozó alkotmányi szabályokat) egyes jogalkotási (a Jat.-ban is szereplő) alapelveket alkotmányos védelemben részesít.”

A T/2600. számon, a lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény módosításáról címmel törvényjavaslat került benyújtásra 2018.10.15-én 10 óra 55 perckor Bánki Erik Fidesz-Magyar Polgári Szövetség Országgyűlési Képviselőcsoportjának tagja által. A benyújtó ezzel egyidejűleg kezdeményezte a törvényjavaslat kivételes eljárásban történő tárgyalását. A törvényjavaslat az eddig népszerű lakástakarékpénztár-konstrukciók esetében megszüntette az állami támogatást.

2.2.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) fogalmazza meg a jogszabályok előkészítésére vonatkozó elveket. A Jat. 16. § (1) bekezdése megköveteli, hogy a jogszabály előkészítője az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek megfelelő, a jogrendszer egységébe illeszkedő, a jogalkotás szakmai követelményei alapján megalkotott javaslatot terjesszen elő. Alapvető jogalkotási követelmény továbbá a 17. §-ban részletezett előzetes hatásvizsgálat, amellyel a szabályozás várható következményeit kell felmérni: „A hatásvizsgálat során vizsgálni kell a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.” A módosító javaslat megalkotását megelőzően nem került sor statisztikai adatgyűjtésre és feldolgozásra, a szabályozással kapcsolatos gazdaság-politikai irányelvek megismerésére, megvitatására, a hazai gyakorlat eredményeinek, hatásainak bemutatására. A szakmai véleményeket, álláspontokat, társadalmi igényeket nem vették figyelembe, a javaslat szakmaisága vitatható. A Jat. 18. §-a rendelkezik az indokolási kötelezettségről. Az indoklásnak ki kell terjednie a módosítás társadalmi, gazdasági, szakmai okaira és céljaira, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismertetnie kell a jogi szabályozás várható hatásait. Esetünkben az indoklás egy-két felületesen

kidolgozott kormányzati célt tartalmaz, mellőzve a szükségességet alátámasztó körülményeket, illetve a lehetséges gazdasági vagy társadalmi hatásokat.

Valószínűleg nem véletlen az sem, hogy a nyíltan kormányzati célt tartalmazó javaslat önálló képviselői indítványként lett benyújtva, hiszen ezzel a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény hatályán kívül esik. Megkerülték így a feltételezett kezdeményezők a Jat. 19. §-ában is szereplő jogszabálytervezetek véleményezésének kötelezettségét, melynek célja, hogy megállapítható legyen: alkalmas-e az előterjesztés a megalapozott döntéshozatalhoz, tartalmazza-e a döntéshez szükséges információkat, helyt ad-e az indokolt eltérő álláspontoknak, illetve reális szabályozási alternatívákat vázol-e fel. A javaslat a benyújtását megelőzően egyáltalán nem kapott nyilvánosságot, a társadalmi egyeztetés teljes hiánya miatt véleményezésre sem került sor, ami miatt megállapítható az eljárás szabálytalansága.

A fentebb már említett 11/1992. (III. 5.) AB határozatban, 45/2012. (XII. 29.) AB határozatban, 44/2012. (XII. 20.) AB határozatban, 45/2007. (VI. 27.) AB határozatban és a 2/2002. (I. 25.) AB határozatban foglaltak alapján a Jat. jogalkotási alapelveinek, a jogszabályok előkészítésére vonatkozó szabályainak megsértése alkalmas arra, hogy a jogbiztonságot aláássa, ezáltal az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik.

"A demokratikus jogállam feltételezi továbbá a demokratikusan elfogadott eljárási szabályokat, illetve az azoknak megfelelő döntéshozatalt. Az alkotmányos demokrácia összetett rendszer, melyben részletes eljárási szabályok rendezik több szerv - olykor folyamatos - együttműködését. A szervek együttműködését, tevékenységük kölcsönös ellenőrzését biztosító szabályok azért jelentősek, mert az eljárás eredményének - a döntésnek - a demokratikus legitimitását az eljárási szabályok megléte, továbbá feltétlen és maradéktalan betartása biztosítja. Az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok megsértése formailag érvénytelen (közjogi érvénytelenség) és illegitim döntést eredményez."
[62/2003. (XII. 15.) AB határozat, ABK 2003. december, 866., 871.]

2.3.

A HHSZ 61-64. §-a tartalmazza a kivételes eljárás szabályait (amelynek keretében a javaslat megtárgyalásra került):

„61. § (1) Az előterjesztő írásban kezdeményezheti a tárgysorozatban lévő törvényjavaslatának kivételes eljárásban történő tárgyalását (a továbbiakban: kivételességi javaslat).

(2) A képviselő által benyújtott kivételességi javaslatához a képviselők legalább egyötödének támogató aláírása szükséges.

(3) A kivételes eljárást a 34. § (1) bekezdésében foglalt határidőre tekintet nélkül lehet indítványozni legkésőbb annak az ülésnek a megnyitása előtt egy órával, amely ülésre az előterjesztő - vagy a (2) bekezdés szerinti esetben a képviselők legalább egyötöde - a törvényjavaslat megtárgyalásának és elfogadásának napirendre vételét indítványozza.

(4) Nem kérhető a kivételes eljárás

- a) az Alaptörvény elfogadására vagy módosítására,
 - b) az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése szerinti nemzetközi szerződést tartalmazó törvény elfogadására vagy módosítására,
 - c) az Alaptörvény alapján sarkalatosnak minősülő rendelkezés elfogadására vagy módosítására,
 - d) házszabályi rendelkezés elfogadására vagy módosítására,
 - e) a központi költségvetésről szóló törvény elfogadására,
 - f) a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvény elfogadására, és
 - g) a központi költségvetésről szóló törvény - a központi költségvetés bevételi vagy kiadási főösszegét megváltoztató, vagy a költségvetési hiányt növelő - módosítására irányuló indítvány tárgyalásánál.
- (5) Kivételes eljárás elrendelésére félévente legfeljebb négy alkalommal kerülhet sor.
- (6) A kivételes eljárás során a törvényjavaslat tárgyalásának általános szabályait kell alkalmazni az ezen alcímben foglalt eltérésekkel és azzal, hogy a 48. § (2) és (4) bekezdése szerinti szavazási kérésre nem kerülhet sor.
- (7) Ha a miniszterelnök a Kormány által benyújtott előterjesztés kivételes eljárásban történő tárgyalása során indítványozza, hogy az előterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás is legyen, az indítvány benyújtását követően a törvényjavaslat tárgyalását a törvényjavaslat tárgyalásának általános szabályai és a 129. § szerint újra meg kell kezdeni, erről a házelnök haladéktalanul tájékoztatja a képviselőket, a szószóelőket és az Országgyűlés ülésén tanácskozási joggal rendelkező személyeket. Ebben az esetben a 34. § (1) bekezdését nem lehet alkalmazni.
- (8) Ha a kivételes eljárás során a törvényalkotási bizottság olyan összegző módosító javaslatot vagy túlterjeszkedő módosító javaslatot nyújt be, amely a (4) bekezdés b)-d) és g) pontjában foglaltak valamelyikére irányul, a további eljárásra a törvényjavaslat tárgyalásának általános szabályait - a g) pontban foglalt módosítás esetén a 100. § (4) bekezdése szerinti eltérésekkel - kell alkalmazni.
62. § (1) A kivételes eljárásban történő tárgyalásról az Országgyűlés vita nélkül határoz. A kivételes eljárásban történő tárgyalás elrendeléséhez a képviselők több mint felének szavazata szükséges.
- (2) Ha az Országgyűlés a kivételességi javaslatot elutasította, a törvényjavaslat tárgyalására a törvényjavaslat tárgyalásának általános szabályait kell alkalmazni.
- (3) A kivételes eljárásban történő tárgyalás elrendelésével egyidejűleg az Országgyűlés - az előterjesztő javaslata alapján, a (4) bekezdésben, valamint a 63. § (1) bekezdésében és a 64. §-ban foglaltakra is figyelemmel – határoz
- a) a módosító javaslatok benyújtásának határidejéről,
 - b) az általános vita, az összegző jelentés és az összegző módosító javaslat együttes vitájának (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: összevont vita) időpontjáról,
 - c) az összegző módosító javaslatról történő döntés időpontjáról és
 - d) a zárószavazás időpontjáról.
- (4) A módosító javaslatok előterjesztésére nyitva álló határidő nem lehet kevesebb, mint a kivételes eljárást elrendelő döntés meghozatalát követő három óra.
- (5) Kivételes eljárásban a törvényjavaslat részletes vitáját a törvényalkotási bizottság folytatja le a 44. § (1) és (3)-(4) bekezdése alkalmazásával.
- (6) A törvényalkotási bizottság a benyújtott módosító javaslatokat értékeli, és azokról állást foglal a 45. § (2) bekezdése alkalmazásával.
- (7) A törvényalkotási bizottság
- a) dönt arról, hogy mely módosító javaslatot támogatja,
 - b) fenntarthatja a nem támogatott módosító javaslatot az általa szükségesnek tartott változtatásokkal, illetve
 - c) további módosításra irányuló szándékot fogalmaz meg.
- (8) A (7) bekezdés szerinti módosításokat a törvényalkotási bizottság az összegző módosító javaslatba foglalva nyújtja be.
- (9) A részletes vitát a törvényalkotási bizottság lezárja, ezt követően összegző jelentést nyújt be, amelyben tájékoztatást ad a részletes vita lezárásának tényéről, valamint a 44. § (1) és (3) bekezdése szerinti megállapításairól. Ha a törvényalkotási bizottság összegző módosító javaslatot fogadott el, azt az összegző jelentéssel egyidejűleg benyújtja. Ezt követően a törvényalkotási bizottság további összegző módosító javaslatot nem nyújthat be.

(10) Ha a törvényalkotási bizottság túlterjeszkedő módosító javaslat benyújtására irányuló szándékot is megfogalmaz, illetve ilyen módosító javaslatot támogat vagy fenntart, akkor azt az összegző módosító javaslattól elkülönítve, azzal azonos időpontban nyújtja be.

(11) A törvényalkotási bizottság legkésőbb annak az ülésnapnak a megnyitása előtt egy órával nyújthatja be összegző jelentését és összegző módosító javaslatát, amely ülésnap napirendjén vagy tervezett napirendjén a törvényjavaslat összevont vitája szerepel.

63. § (1) Az összevont vitára legkorábban a kivételes eljárás elrendelését követő ülésnapon kerülhet sor.

(2) Az összevont vitában elsőként a törvényjavaslat előterjesztője, majd - ha nem a Kormány az előterjesztő - a Kormány képviselője szólal fel tizenöt-tizenöt perces időtartamban. Ezt követően a törvényalkotási bizottság által kijelölt előadó, majd - ha a törvényalkotási bizottságban van kisebbségi vélemény - a kisebbségi vélemény előadója szólal fel. A bizottsági felszólalásokra összesen tizenöt perc áll rendelkezésre oly módon, hogy amennyiben van kisebbségi vélemény, hét percet annak kifejtésére kell biztosítani.

(3) A képviselőcsoportok álláspontjukat harminc-harmincperces időtartamban fejthetik ki. A független képviselők összesen nyolcperces időtartamban szólalhatnak fel. A nemzetiségek érdekeit, jogait érintő napirendi pont esetében a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi képviselő vagy szószóló felszólalására nyolcperces időtartam áll rendelkezésre. Vita közben a kétperces hozzászólásokat bele kell számítani az időtartamba. Az előterjesztőnek a határozathozatal előtt tízperces viszonzválaszra van joga.

(4) Ha a törvényalkotási bizottság a 62. § (10) bekezdése szerinti módosító javaslatot is benyújtott, a vita arra is kiterjed, hogy ez a módosító javaslat valamely szabályszerű módosító javaslat tartalmával való összefüggése vagy a 44. § (1) bekezdésében meghatározott szempontok érvényesítése miatt nyilvánvalóan szükséges-e.

64. § (1) Az összevont vita lezárását követően az Országgyűlés dönt az összegző módosító javaslatról, majd zárószavazást tart a törvényjavaslatnak az összegző módosító javaslattal módosított szövegéről. A zárószavazás elhalasztására az általános szabályok szerint kerülhet sor.

(2) Ha a törvényalkotási bizottság a 62. § (10) bekezdése szerinti módosító javaslatot is benyújtott, az Országgyűlés az összegző módosító javaslatról történő határozathozatalt követően dönt a túlterjeszkedő módosító javaslat szabályszerűségéről és elfogadásáról.”

A HHSZ indoklása szerint fontos, hogy a kivételes eljárásra csak valóban kivételes helyzetben kerülhessen sor:

„A kivételes eljárásra vonatkozó szabályozás egy különösen rövid döntéshozatali időt lehetővé tevő eljárás kereteit adja meg. A Javaslatban foglalt szabályok szerint a döntéshozatalra – a szabályozásban foglalt feltételek teljesülése esetén – már a törvényjavaslat benyújtását követő napon sor kerülhet. A rendkívül gyors döntéshozatal lehetőségét azonban a Javaslat garanciális feltételhez köti, amikor elrendeli, hogy kivételes eljárásban való tárgyalásra félévente legfeljebb négy alkalommal kerülhet sor. A kivételes eljárásra okot adó társadalmi célok elérése érdekében – az alkalmazás számszerűségére vonatkozó korlát, mint garanciális elem mellett – előírja, hogy az eljárás elrendeléséhez a képviselők többségének támogatása szükséges. Az egyszerű többség előírása teszi lehetővé, hogy – a különösen sürgős megoldást igénylő társadalmi célok eléréséhez – az Országgyűlés megőrizhesse az indokolt esetben való gyors döntéshozatal képességét. Korlátot jelent, hogy a Javaslat egyes indítványok esetében, azok jelentőségére tekintettel kizárja a kivételes eljárás kezdeményezésének lehetőségét. Ilyen az Alaptörvény, a költségvetésről (annak elfogadásáról, módosításáról és végrehajtásáról) szóló törvény vagy a házszabályi rendelkezések. A törvényalkotás általános rendjétől való legfontosabb eltérések a kivételes eljárás során, hogy az általános vitára, valamint a bizottsági jelentés és az összegző módosító javaslat vitájára összevontan kerül sor, és a részletes vitát pedig a törvényalkotási bizottság folytatja le.”

Bár a kivételes eljárás alkalmazása formálisan jogszerű volt, mégsem felelt meg az eljárás céljának. A kivételes eljárás a nevéből adódóan is csak kivételes esetekben alkalmazandó, az átlagostól indokolt esetben történő eltérést jelent. Ahogy a HHSZ indoklásában is olvasható, a különösen sürgős megoldást igénylő társadalmi célok eléréséhez szükséges gyors döntéshozatali lehetőséget teremti meg ez a tárgyalási forma. Életszerűtlen, hogy egy olyan törvényt, amely már több, mint egy évtizede a jogrendszer részét képezi - bármiféle rendkívüli, sürgős megoldást igénylő körülmény nélkül - egyik pillanatról a másikra ilyen módon kelljen megváltoztatni, bármilyen előzetes egyeztetés, hatástanulmány, vagy statisztikai adat vizsgálata nélkül. Az előre nem látható, gyors változtatás veszélyt hordoz magában, mivel nem mérte fel, hogy milyen hatással lehet a gazdaságra, ezzel pont egy olyan helyzetet teremthet, amely sürgős megoldást igényel majd az Országgyűléstől.

A HHSZ megkötései – mint az alkalmazás maximális száma félévente, vagy a kevés kizárt témakör – nem nyújtanak megfelelő védelmet a jogintézmény visszaélésszerű használata ellen. Álláspontunk szerint ez már a sokadik példája annak, hogy a kormánypárthoz tartozó frakciócsoport a kivételes eljárás intézményét nem rendeltetésnek megfelelően, hanem saját érdekeik szem előtt tartásával használja, így pedig kimeríti a joggal való visszaélés fogalmát (pl.: a 31/1998. (VI. 25.) AB határozata).

Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése értelmében az Országgyűlést és az országgyűlési képviselőket is köti az Alaptörvény, illetve a jogszabályok, így működésüknek, jogalkotási tevékenységüknek meg kell felelnie a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének. Az Alkotmánybíróság a 31/1998. (VI. 25.) AB határozatában rámutatott arra, hogy a demokratikus jogállamokban a joggal való visszaélés tilalma az egész jogrendszerben érvényre jut, az egész jogrendszerre kiterjedő általános érvénye közvetlenül az Alaptörvényből vezethető le. Így érvényesül a közjogban is, ahol e tilalom egyaránt irányadó a jogalkotó szervek és a jogalkalmazó szervek magatartására. E határozatában a jogalkotói hatalommal való visszaélés kapcsán kimondta azt is, hogy „*mivel a joggal való visszaélés tilalmának forrása az Alkotmány 2. § (1) bekezdése, alkotmányellenes az olyan rendelkezés is, amely amiatt ütközik az említett tilalomba, mert a jogalkotó valamely jogintézményt nem annak jogrendszeren belüli rendeltetése szerinti célra használt fel*”. (ABH 1998, 240, 245-246.) Álláspontunk szerint a kivételes eljárás intézménye jelen esetben nem a céljának megfelelően került alkalmazásra, hiszen semmi sem indokolta a rendkívüli, sürgős törvénymódosítást, ez pedig a 31/1998. (VI. 25.) AB határozat alapján megalapozhatja a törvény alaptörvény-ellenességét.

A gyorsított eljárás eredményeképpen a kivételes eljárást elrendelő döntés meghozatalát követő 3 órán belül volt lehetőség a módosító javaslatok benyújtására. Ugyanazon a napon összehívásra került a Törvényalkotási Bizottság is, amely kivételes eljárás elrendelésekor a részletes vitát folytatja le. A benyújtott javaslaton, az indoklason és a Törvényalkotási Bizottság ülésén is látszott, hogy a javaslat

elsietett, nem eléggé kidolgozott, a felmerült aggályokra nem tudott az előterjesztő megnyugtató válaszokat adni, a Törvényalkotási Bizottság elnöke láthatóan nem volt tisztában az előterjesztés indoklásával, valamint a kivételes eljárás egyes szabályaival.

A bizottsági ülésen Hegedüs Lorántné, a bizottság alelnöke jegyezte meg: „Hadd kezdjem ott, amit ön is itt az előbb említett, hogy valóban nagyon fontos része a házsabálynak a kivételes tárgyalás lehetősége, de ezzel önök rendre visszaélnék. Hadd mondjak egy konkrét példát, hogy mit kellett nemrégiben a Háznak kivételes sürgős eljárásban megtárgyalnia. Például ilyen volt a lex Tiborcz, amely a közbeszerzéseknél lehetővé teszi, hogy a miniszterelnök veje is elindulhasson a közbeszerzési eljárásokon, noha azt megelőzően ebből ki volt ő zárva. Tehát önök ilyen és ezekhez hasonló dolgokra használják fel a kivételes eljárásnak a jogrendjét. Tehát mi nem a jogrend ellen tiltakozunk, hanem az ellen, hogy mire használják föl. [...] az indokolásban benne volt, hogy ezt a konstrukciót azért kell megszüntetni, merthogy sokan szaunát meg medencét építettek ebből a lehetőségből, és hogy nehogy már az adófizető állampolgárok ilyen luxuskiadásokat finanszírozzanak meg a 30 százalékos állami támogatásokon keresztül. Kérem, az, aki magának medencét akar építeni, valószínűleg nem tíz éven keresztül 20 ezer forintjával teszi félre azt a kis pénzecskéjét, hogy aztán majd egyszer tíz év múlva tudjon magának medencét építeni. Nem, jellemzően ez a konstrukció pontosan a legkisebb keresetű embereknek nyújtott egyébként nagyon nagy segítséget. [...] Az, hogy önök azt mondják, hogy ezt a CSOK-kal fogják kiváltani, sajnos ez nem így van, mert egyrészt a lakáspiaci árak annyira felemelkedtek az elmúlt időszakban, hogy minden önrészt, minden előtakarékoságot még hozzá kell tenniük meg be kell fizetniük az embereknek, hogy egyáltalán olyan helyen tudjanak maguknak lakást venni, ami a munkahelyükhöz megfelelő távolságra van. Tehát maga ez a CSOK már nem elegendő, nem beszélve arról, hogy nagyon sokan eleve nem tudják ezt igénybe venni, ennek több oka van, sokan önhibájukon kívül nem tudják igénybe venni, most őket is kizárjuk abból, hogy tisztességesen és aránylag gyorsan lakáshoz tudjanak jutni.” Szilágyi György képviselő úr sérelmezte, hogy az előterjesztő nem támasztotta alá érvekkel a javaslat szükségességét: „Pontosan azért egyébként, mert kivételes eljárásban tárgyaljuk ezt a javaslatot, és végül is az általános vita is itt zajlik, ezért örültem volna annak, ha mondjuk, az előterjesztő részéről nemcsak annyit hallhattunk volna, hogy ő a kodifikációs módosításokat támogatja vagy nem támogatja, hanem mondjuk, kifejtette volna azt a véleményét, amit most itt kérdésekben fel fogunk tenni egyértelműen. Mi indokolta ennek a törvénynek a benyújtását ilyen gyors ütemben? Miért kellett - ahogy már képviselőtársam is mondta - kivételes eljárásban tárgyalni ezt a törvényt?” A képviselő továbbá aggályát fejezte ki a piacra gyakorolt hatás kapcsán: „Felmerül ismét a kérdés, hogy mi van a háttérben. Örülnék, ha erre is válaszolnának. Elképzelhető [...] hogy készül egy nemzeti lakás-takarékpénztári szolgáltató, és azért kell megszüntetni a konkurenciát? Tehát van erre a kormánynak bármilyen elképzelése vagy pedig nincs? Aztán fölmerül az a kérdés is, hogy vajon ez a mostani törvény okozhat-e bármilyen piaci pánikot.

Emlékszünk még mindannyian a Quaestor-botrányra. Okozhat-e ugyanilyen pánikot a piacon? Bedőlhetnek-e, csődbe mehetnek-e ezek a szolgáltatók?”

A Törvényalkotási Bizottság ülését vezető Dr. Bajkai István először arról tett tanúbizonyságot, hogy nem ismerte a javaslat indokolását, amikor kijelentette: *„pusztán meg szeretném jegyezni, hogy az általános indoklásban, amelyik a törvényjavaslathoz megfogalmazásra került, illetve a részletes indoklásban olyan kifejezések, mint „medence” és „szauna”, nem szerepelnek, tehát ezt valószínűleg máshonnan vette. Ebben az indoklásban, ami előttünk van, ilyen nem szerepel.”* Az eljárási szabályok ismeretének hiánya merült fel akkor is, amikor az elnökölő képviselő sérelmezte, hogy a részletes vita során az indoklás szövege is véleményezésre került. Hegedűs Lorántné a tévedésekre felhívva a figyelmet megjegyezte: *„kérem, hogy ne korlátozza a hozzászólási lehetőségeinket, már csak azért sem, mert egyébként pont az önök által hozott egyik törvénymódosítás szól arról, hogy a törvény általános vagy részletes indoklása részét képezi a törvénynek, és csak az alapján lehet azt értelmezni. Tehát engedtessek meg nekünk, hogy az általános indoklásban lévő mondatokat idecitoljuk, ha annak kapcsán bizonyos gondolatokra jutunk. Sajnos azt kell mondjam - megint ki kell javítsam -, hogy de igen, szerepel benne, most nézem a parlament.hu-n hivatalosan közzétett iromány szövegét, és bizony szerepel az általános indoklás (3) bekezdésében mind a „szauna”, mind pedig ez a bizonyos „medence” szó, tehát igenis erre hivatkoznak önök.”*

2018.10.16-án, a benyújtást követő napon került sor a törvényjavaslat összevont vitájára, majd a zárószavazásra. 125 kormánypárti országgyűlési képviselő támogatásával, 49 ellenszavazat mellett került elfogadásra a törvénymódosítás. A javaslat „különlegességét” mutatja, hogy az elfogadást követően az Országgyűlés elnöke azonnal aláírta és megküldte a Köztársasági elnöknek, aki példátlan módon, szintén rendkívüli sürgősséggel aláírta és elrendelte kihirdetését. A törvény még aznap, 19 óra 10 perckor megjelent a Magyar Közlöny 2018. évi 161. számában, majd 2018.10.17-én hatályba is lépett.

2.4.

A törvény hatálybalépésének fenti módja nem tesz eleget a jogbiztonság szerves részének tekintett kellő felkészülési idő követelményének.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata alapján az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megjelenő jogállamiság részét képezi a jogbiztonság követelménye. A korábbi alkotmánybírósági határozatok a jogbiztonságból vezetik le a visszaható hatály tilalmát és a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő követelményét.

Többek között a 32/1991. (VI.6.) AB határozat, a 34/1991. (VI.15.) AB határozat, 2/2002. (I.25.) AB határozat, és a 45/2007. (VI.27.) AB határozat rendelkezik arról, hogy a Jat. szabályainak megszegése megalapozhatja az alaptörvény sérelmét, ha egyben egy alkotmányos elv, vagy rendelkezés sérül. Ugyancsak kiemelésre kerül az a tétel, hogy az Alkotmánybíróság a jogállamiságból eredő jogbiztonság védelme érdekében, illetve más alkotmányos rendelkezések alapján egyes jogalkotási (a Jat.-ban is szereplő) alapelveket alkotmányos védelemben részesít. Ilyen alkotmányos védelem illeti meg a kellő felkészülési időt is.

A Jat. 2. § (3) bekezdése szerint a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a felkészülési idő azt a reális időtartamot jelöli, amely szükséges és elegendő ahhoz, hogy mindenki megismerhesse a törvényben megszabott módon kihirdetett és bárki által hozzáférhető jogszabályok tartalmát, magatartását, döntéseit mindenki az új rendelkezésekhez igazíthassa. A beadványunk tárgyát képező törvénymódosítás benyújtására bármiféle előzmény, tájékoztatás vagy egyeztetés nélkül, 2018.10.15-én délelőtt került sor, és mindössze két nappal később, 2018.10.17-én a módosítás hatályba is lépett. A rendkívüli, gyors eljárás miatt sem az érintett piaci szereplőknek, sem az ezen megtakarítási forma iránt érdeklődést mutató természetes személyeknek nem volt lehetőségük a megváltozott jogszabályi környezethez alkalmazkodni. Nagyon sokan - akik tervezték már a lakás-takarékpénztári szerződés megkötését, de eddig nem kerítették rá sort – próbáltak a hatálybalépés előtt még szerződést kötni, de a szolgáltatók véges kapacitása és a rendelkezésre álló rövid idő miatt rengetegen elestek ettől a támogatási formától. Az Alkotmánybíróság következetes joggyakorlata szerint ellentétes a jogállamiság elvével, ha a kellő felkészülési idő hiányából fakadóan a jogszabály címzettjei a megváltozott rendelkezésekhez való alkalmazkodás rendkívüli nehézsége miatt nyilvánvalóan vagy az új szabályozás megismerhetősége nélkül valószínűsíthetően hátrányos helyzetbe kerülnek; különösen, ha emiatt joghátrányok is érik (érhetik) őket.

Ahogy az a 3062/2012. (VII. 26.) AB határozatban olvasható:

„[141] A 28/1992. (IV. 30.) AB határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a jogbiztonság követelménye azt a kötelezettséget hárítja a jogalkotóra, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon

[142] – a jogszabály szövegének megismerésére;

[143] – a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;

[144] – a jogszabállyal érintett szervek és személyek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire. (ABH 1992, 155, 157.)”

Egyértelműen megállapítható, hogy a fenti három feltétel közül egy sem teljesült, mert a törvényjavaslat benyújtása és hatályba lépése között eltelt példátlanul kevés idő – tekintettel arra, hogy a benyújtást megelőzően semmilyen társadalmi nyilvánosságra vagy egyeztetésre nem került sor – nem volt elegendő a jogszabály szövegének megismerésére, a jogalkalmazó szervek, valamint a piaci szereplők megfelelő felkészülésére, továbbá a jogszabállyal érintett szervek és személyek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseihez.

Ugyancsak a 3062/2012. (VII. 26.) AB határozatban olvasható:

[148] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során a felkészülési idő hiánya miatt akkor állapította meg valamely jogszabály alkotmányellenességét, ha az szerzett jogot korlátozott, a korábbihoz képest úgy állapított meg hátrányosabb rendelkezést, illetőleg oly módon hárított fokozott kockázatot a címzettekre, hogy a megismerés és a felkészülés lehetőségének hiánya sérelmet okozott az érintettek számára, akadályozta a jogalkalmazót a jogszabály alkalmazásában. [7/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 45, 47.; 25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132.; 43/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 188, 196.; 44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 203, 207.; 723/B/1998. AB határozat, ABH 1999, 795, 799–800.; 1021/B/2001. AB határozat, ABK 2003. február, 57, 59.]”

A jelen esetben a jogsérelem több szempontból is fennáll.

Sérelmet szenvedtek el azok a személyek, akik a módosításról való tudomásszerzés után még szerettek volna állami támogatási feltételek mellett szerződést kötni, de a rövid idő miatt és a szolgáltatók túlterheltsége miatt már nem tudtak. Sérelmet szenvedtek azok a szolgáltatók, akik a törvényjavaslat benyújtásával szereztek tudomást a változásokról, és mindössze két nap múlva már – az esetleg fő profiljukat kitevő szolgáltatást – nem tudták azonos formában nyújtani. Nem volt idejük ezeknek a pénztáraknak arra, hogy megfelelő üzleti stratégiával álljanak elő, és a munkavállalóikat teljes körűen tájékoztassák a megváltozott szabályozásról. Sérelmet szenvedtek továbbá azok a személyek is, akik a hatálybalépést megelőzően kötöttek a 10 évesnél rövidebb futamidejű szerződést olyan feltételek mellett, hogy azt esetleg később lehetőségük lesz magasabb futamidejű szerződésre módosítani, és ezzel több állami támogatáshoz jutni, hiszen az új szabályozás alapján az ilyen módosított futamidőre sem jár az állami támogatás. Ezzel az Ltp.tv. szerzett jogot sért.

2.5.

A törvény a diszkrimináció tilalmába ütközik, a hátrányos megkülönböztetés több formája is fennáll a törvény hatálybalépése kapcsán.

Az Alaptörvény XV. cikke jeleníti meg az egyenlőséggel kapcsolatos követelményeket. Az Alkotmánybíróság 11/2018. (VII. 18.) AB határozata rögzíti: „Az alkotmányos szabály szerint »Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín,

nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. « A tételesen felsorolt tulajdonságok mellett az »egyetlen helyzet szerinti különbségtétel« fordulat nyújt garanciát ahhoz, hogy az előre nem látható, de a felsorolásban szereplő tulajdonságokhoz döntő hasonlóságot mutató helyzetben élő személyeket se érhesse hátrányosan sújtó különbségtétel. Ez a fordulat ad lehetőséget az Alkotmánybíróságnak arra, hogy a társadalom aktuális változásaira időszzerűen reagálva mindig maga határozza meg, melyek a társadalom sérülékeny csoportjai, vagyis mely csoporthoz tartozók tekinthetők kiszolgáltatottnak, kirekesztettnek, illetve folyamatos és indokolatlan hátránnyal sújtottaknak. »

2.5.a)

Fontos kiemelni, hogy a megszüntetett állami támogatással járó konstrukciók minden állampolgár számára elérhetőek voltak, sokaknak csak ez nyújtott lehetőséget saját otthonhoz jutni. A törvénymódosítás után már csak a Családi Otthonteremtési Kedvezmény (a továbbiakban: CSOK) elnevezésű konstrukcióval biztosítja az állam a lakhatáshoz jutás támogatását. Ez azért problematikus, mert a feltételrendszeréből adódóan csak a lakosság szűkebb köre tudja igénybe venni szigorú megkötésekkel. A CSOK csak a gyermekvállalók számára elérhető, megszabja a vásárolható ingatlan típusát, jellemzőit, így téve nehezéssé az ingatlanhoz jutást. A szabályozás ezzel hátrányosan megkülönbözteti a magyar állampolgárokat családi állapotuk, illetve gyermekeik számának függvényében. Egy személy meggyőződése, világnézete, saját véleménye is befolyásolhatja, hogy vállal-e gyermeket, de adott esetben ez nem döntés kérdése, valaki biológiailag nem képes gyermekvállalásra. A 11/2018. (VII.18.) AB határozat alapján ezek mind olyan védett tulajdonságok, amelyek miatt tilos a hátrányos megkülönböztetés, így nem lehet ezektől függővé tenni a lakhatási célú támogatásokat.

Az Alaptörvény XXII. cikkének (1) bekezdése kimondja az otthon védelmét és az emberhez méltó lakhatáshoz való jogot. Ezek minden magyar állampolgár alapvető jogai. A jelenlegi szabályozással a lakosság nagy részét kizárták a kedvezményes lakáshoz jutás lehetőségéből. Sok fiatalnak lehetőséget teremtett a konstrukció arra, hogy megteremtsék az önrészt a lakáshoz, az ingatlannal már rendelkezőknek pedig a felújításhoz nyújtott segítséget, mellyel az otthon védelmét valósította meg, most ezekhez a támogatásokhoz csak az juthat, akik a CSOK felvételére jogosultak. A 61/1992. (XI.20.) AB határozat, 30/1997. (IV.29.) AB határozat, 3062/2012. (VII.26.) AB határozat, és 3086/2016. (IV.26.) AB határozat alapján a hátrányos megkülönböztetés tilalma a jogrendszer egészét átszövi. Az új szabályozással megvalósuló diszkrimináció sérti az otthon védelmét, a tulajdonhoz való jogot, az emberhez méltó lakhatáshoz való jogot, nem szükséges és nem is arányos, így indokolt az Alaptörvény rendelkezéseivel ellentétes szabályozás hatályon kívül helyezése.

2.5.b)

A piacgazdaság működésével összefüggő rendelkezést tartalmaz az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése, amely rögzíti, hogy: „*Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.*” Ezen rendelkezések a piacgazdaság működésének alapértékei. A gazdasági alkotmányosság által védett jogok köre kiterjed a vállalkozás jogára, valamint a gazdasági verseny szabadságára is. E jogok érvényesülése megköveteli, hogy annak kereteit a törvények pontosan meghatározzák annak érdekében, hogy azok védelme biztosított legyen.

Az állam önhatalmú gazdasági folyamatokba történő beavatkozás miatt a hasonló gazdasági szereplők eltérő feltételek mellett folytathatják működésüket (már amennyiben alkalmazkodni tudnak a megváltozott körülményekhez). Van olyan piaci szereplő (pl.: a Fundamenta), amelynek fő profilját kifejezetten a megszüntetett konstrukció jelentette, mégsem kapott előzetes tájékoztatást, felkészülési időt, hogy üzleti terveit a megváltozott helyzet függvényében alakítsa. Az ilyen szolgáltatót lényegesen hátrányosabban érintette a szabályozásváltozás, mint azokat, akiknek szolgáltatásainak csak egy kis részét tette ki a lakás-takarékpénztár.

Ugyancsak diszkriminációt figyelhető meg, ha megvizsgáljuk a lakás-takarékpénztárak és a Nemzeti Otthonteremtési Közösség (a továbbiakban: NOK) közötti párhuzamokat. Mindkettő lakáscélú megtakarítási forma, azonban a NOK esetében járó – a lakás-takarékpénztárakkal megegyező mértékű – állami támogatást nem szüntette meg az állam. Mivel a NOK tavaly kormányzati támogatással került elfogadásra, és a szolgáltató cég kormány közelinek tekinthető, a kedvező helyzetbe hozása megvalósította az erőfölénnyel való visszaélést.

Ahogy az a 3062/2012. (VII.26.) AB határozatban is szerepel: „*Az Alkotmánybíróság több határozatában leszögezte, hogy az Alkotmányban meghatározott alapjog-kategóriák, így az Alkotmány 70/A. §-ában írt, a diszkrimináció tilalmát meghatározó rendelkezés – annak ellenére, hogy azokat az Alkotmány állampolgári aspektusból fogalmazza meg – a személyekre általában, így a jogi személyekre is vonatkoznak [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 72, 82.; 7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 27–28.; 28/1991. (VI. 3.) AB határozat, ABH 1991, 88, 114., 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123, 141. stb.], a jogi személyek számára is biztosított tehát, hogy alkotmányos jogait alkotmányosan indokolatlan megkülönböztetés nélkül érvényesítsék [40/2005. (IX. 19.) AB határozat, ABH 2005, 427, 440.]*” Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján tehát a piaci szereplők – mint például a lakás-takarékpénztárak – esetében is tiltott a hátrányos megkülönböztetés.

2.6.

A törvénymódosítás sérti a tulajdonhoz való jogot, az emberhez méltó lakhatáshoz való jogot, illetve az otthon védelmét.

Ahogy az a 17/1992. (III. 30.) AB határozatában, a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban, vagy a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában megjelenik, az Alaptörvény a tulajdonhoz való jogot az állammal szemben biztosítja, s azt mint alapjogot az állammal szemben védi. Az eddigi Alkotmánybírósági gyakorlat értelmében tulajdonvédelem alatt állhatnak olyan jogosultságok is, – mint például egyes közjogi várományok – amelyek a polgári jogi értelemben tulajdonnak nem minősülnek. A jelen módosítás elvette a lakás-takarékpénztári megtakarítások állami támogatását, amellyel a lakáshoz való hozzájutást nehezítette meg, vagy tette elérhetetlenné számos magyar állampolgár számára, ezzel megvalósította a tulajdonjog sérelmét. A tulajdonkorlátozás alkotmányossága a 42/2006. (X. 5.) AB határozat értelmében csak akkor áll fenn, ha az közérdekből történik, szükséges és arányos. Véleményünk szerint ezeknek a feltételeknek nem felel meg a korlátozás, hiszen a szükségessége sem áll fenn, és – mivel személyenként évi maximum 72.000 forintos állami támogatásról volt szó – az arányosság sem állapítható meg.

Az Alaptörvény XIX. cikkében foglaltak alapján az államnak a szociális biztonság megteremtésére kell törekednie, a XXII. cikkben pedig az ehhez szorosan kapcsolódó emberhez méltó lakhatás biztosítása jelenik meg. Az államnak tehát arra kell törekednie, hogy az állampolgárai biztos megélhetéssel és lakhatással rendelkezzenek, amely céllal szemben állnak az általunk kifogásolt törvényi rendelkezések. Ahogy az a 42/2000. (XI. 8.) AB határozatban is szerepel, a lakhatáshoz való jog nem csak az Alaptörvényből vezethető le, hanem nemzetközi jogi kötelezettségben is megnyilvánul: *„A szociális biztonság megvalósítására vonatkozó jogállami kötelezettséget határoz meg többek között az 1976. évi 9. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december 16-án elfogadott Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, melynek 9. Cikke előírja: „Az Egyezségokmányban részes államok elismerik, hogy mindenkinek joga van a szociális biztonságra, beleértve a társadalombiztosítást is.” Ennél részletesebb rendelkezést tartalmaz a fenti Egyezségokmány 11. Cikk 1. pontja, mely külön hangsúlyt helyez az életkörülmények javítása érdekében az egyes létfeltételek megteremtésére irányuló folyamatos tevőleges állami cselekvésre: „Az Egyezségokmányban részes államok elismerik mindenkinek a jogát önmaga és családja megfelelő életszínvonalára, ideértve a kellő táplálkozást, ruházkodást és lakást, valamint az életkörülmények állandó javulását. A részes államok megfelelő intézkedéseket hoznak e jog megvalósítása érdekében, továbbá elismerik, hogy evégből alapvető fontosságú a szabad elhatározás alapján nyugvó nemzetközi együttműködés.”* Az Alaptörvény Q) cikk (2)-(3) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a nemzetközi jogi

kötelezettségeknek megfelelően kell a belső jogi normákat is kialakítani. Az Ltp.tv. módosítása éppen ezért szembemegy az Egyezségokmányban szereplő követelményekkel.

2.7.

Az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdése kimondja, hogy jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel. Fentebb kifejtett álláspontunk szerint az Ltp.tv. több alkotmányos rendelkezést, alapjogot is megsért. A 3/2013. (II. 14.) AB határozat szerint az alapjogot ért korlátozásnak meg kell felelnie a szükségesség és arányosság követelményének. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát az szükséges, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményének: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni (ABH 1992, 167, 171.). Jelen esetben a módosítás nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, amely kimondja, hogy *„Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható”*, mivel a törvényhozásnak nem volt olyan alkotmányos szempontból kiemelkedő fontosságú célja a módosítással, amely szükségessé tette az állami támogatás megszüntetését.

3.

A jelen beadványban kifejtett érveink alapján kérjük, hogy a kifogásolt törvényi rendelkezések alaptörvény-ellenességét állapítsa meg a Tisztelt Alkotmánybíróság, és a hatálybalépésükre visszamenőleges hatállyal semmisítse meg azokat.

4.

Az indítványozók a közérdekből nyilvános adataik, így különösen az indítvány közzétételéhez hozzájárulnak.

5.

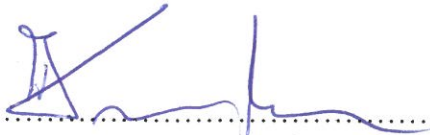
Mellékletként csatolva megküldjük:

- a Törvényalkotási Bizottság ülésének jegyzőkönyvét
- a T/2600. számú törvényjavaslatot és annak indokolását

Budapest, 2018. november 08.

Tisztelettel,

	név	aláírás
1.	SZABÓ SÁNDOR	G. L.
2.	Molnár Gyula	M. G.
3.	KUNHALMI ÁGNES	Kunhalmi Ágnes
4.	KORÓZS LAZAR	Károly
5.	HISZÉKNYI DÁNIEL	D. H.
6.	BÁRÁNY BODOLTA LÓDIKÓ	B. B.
7.	DR. GURMAN ZITA	Z. G.
8.	DR. KÁRÁNYI TÓMASZ	T. K.
9.	TÓTH CSABA	T. C.
10.	de Varga László	L. V.
11.	TÓRJA'S JÓZSEF	J. T.
12.	TORDAI RENCE	R. T.
13.	Kocsis-Lake Oliver	O. K.
14.	BURÁNY SÁNDOR	S. B.
15.	MELLAR TAMÁS	T. M.
16.	MOLNÁR ZSOLT	Z. M.
17.	BÓR ANETT	A. B.
18.	MESTERHÁZY ATTILA	A. M.
19.	KERESZTES LÁSZLÓ LÓDOLTA	L. K.
20.	DEMETER MÁRTA	M. D.
21.	SCHMUCK ERZSÉBET	E. S.
22.	CSÁRDY ANTAL	A. C.
23.	HOHN KRISZTINA	K. H.
24.	UNOCSI PÉTER	P. U.
25.	SZABÓ TÍMEA	T. S.
26.	DR. VARGA-DAN ANDREA	A. V.

27. 
 28. Dr. Brenner Károly
 29. MAGYAR ZOLTÁN
 30. SZILÁGYI GYÖRGY
 31. Dr. Lukács László György
 32. Dr. Tóth Bertalan
 33. DR. DÉL BERNÁDETT
 34. STÁLT GÁBOR
 35. JAKAB PÉTER PÉTER
 36. Z. KAPOT DÁNIEL
 37. MIKÓCZKI ALDÁK
 38. BOTOSKANEI KÖRÖSI ANITA
 39. FARKAS GERGELY
 40. BANA TIBOR
 41. DR. STEINMETZ ADAM
 42. SNEIDER TAMÁS
 43. Andor Balázs
 44. dr. HADHÁZI ANCSA
 45. GÖNGÖSI MÁRTON
 46. DÍK LÁJOS
 47. STUMMER JÁNOS
 48. PIUTER TAMÁS
 49. SZAVAY ISTVÁN
 50. Dr. KÉPFI LÁJOS
 51. HEGEDŰS LÓRÁNT GÉZAIKÉ
 52.
 53.
 54.

- Dr. Hiller István

